

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.8.25
KOM(2010) 441 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl bendro maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei augalų sveikatos oficialios
kontrolės taikymo valstybėse narėse**

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl bendro maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei augalų sveikatos oficialios kontrolės taikymo valstybėse narėse

1. Pagrindiniai faktai

Pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004¹ (toliau – Pašarų ir maisto kontrolės reglamentas) 44 straipsnio 1 dalį valstybės narės turi kasmet pateikti Komisijai ataskaitą dėl daugiamečių nacionalinių kontrolės planų, parengtų vadovaujantis šio reglamento 41 straipsniu, įgyvendinimo. Reglamente reikalaujama, kad ataskaitose būtų pateikiama:

- a) išsami informacija apie daugiamečių nacionalinių kontrolės planų pakeitimus, atsižvelgiant į visus veiksmus, įskaitant teisės aktų pakeitimus, naujus pavojus, naujas mokslines žinias ir ankstesnės kontrolės rezultatus;
- b) vadovaujantis nacionaliniu kontrolės planu per ankstesnius metus taikytos kontrolės ir atlikto audito rezultatai;
- c) nustatytų reikalavimų nesilaikymo atvejų pobūdis ir skaičius;
- d) informacija apie veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti veiksmingą nacionalinio kontrolės plano įgyvendinimą, įskaitant priverstinio įgyvendinimo veiksmus ir jų rezultatus.

Šiuo tikslu taip pat reikėtų paminėti Reglamento (EB) Nr. 882/2004 7 straipsnio papildomas nuostatas dėl poreikio valstybėms narėms užtikrinti aukštą vykdomos kontrolės veiklos skaidrumo lygį.

Vadovaudamasi šio reglamento 44 straipsnio 4 ir 6 dalimis, Komisija turi parengti ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti metinę ataskaitą dėl bendro kontrolės taikymo valstybėse narėse, atsižvelgdama į:

- a) valstybių narių pateiktas metines ataskaitas;
- b) valstybėse narėse atliktus ES auditus ir patikrinimus ir
- c) kitą susijusią informaciją.

Šioje ataskaitoje tam tikrais atvejais gali būti pateikiamos rekomendacijos dėl valstybių narių oficialios kontrolės ir audito sistemų galimų patobulinimų, konkrečių kontrolės veiksmų, susijusių su tam tikrais sektoriais ar veikla, arba suderintų planų, kuriais siekiama išspręsti ypatingos svarbos klausimus.

Pagrindinis Komisijos rengiamos metinės ataskaitos tikslas yra apžvelgti, kaip valstybių narių kompetentingos institucijos vykdo oficialią kontrolę, siekdamos patikrinti atitiktį teisės aktams, kuriais reglamentuojamas maistas (plačiaja prasme, įskaitant ne tik maisto ir pašarų saugą, bet ir gyvūnų sveikatą bei gerovę ir, iki tam tikro lygio, augalų sveikatą). Todėl, Komisijos nuomone, tokioje ataskaitoje taip pat reikėtų pateikti kai kuriuos pagrindinius įvairiose maisto grandinės dalyse skirtingose

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).

susijusios srityse valstybių narių vykdomos kontrolės veiklos ir jos pasekmių bei rezultatų rodiklius.

Šioje pirmojoje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama šiems tikslams:

- pateikti pirmuosius Komisijos šiuo metu turimus duomenų ir informacijos apie oficialią kontrolę patikrinimo rezultatus, įskaitant tokių duomenų ir informacijos analizę, atliktą remiantis pirmosiomis metinėmis ataskaitomis, kurias vadovaudamasi 44 straipsnio 1 dalimi Komisijai pateikė valstybės narės;
- pristatyti kai kurias pirmines išvadas, kaip būtų galima gerinti dabartinę valstybių narių ataskaitų teikimo sistemą.

Komisija ketina pradėti diskusijas su valstybėmis narėmis šioje ataskaitoje iškeltais klausimais, ypač dėl to, kaip būtų galima racionalizuoti ir supaprastinti duomenų apie oficialią kontrolę kaupimą ir tvarkymą. Komisija taip pat ketina kartu su valstybėmis narėmis apžvelgti Reglamento (EB) Nr. 882/2004 7 straipsnio dėl poreikio užtikrinti aukštą valstybių narių vykdomos kontrolės veiklos skaidrumo lygį įgyvendinimo padėtį. Per tokią diskusiją reikėtų aptarti, kaip racionalizuojant ir supaprastinant metines ataskaitas būtų galima padėti valstybėms narėms užtikrinti aukštą jų vykdomos oficialios kontrolės veiklos skaidrumo lygį, kaip reikalaujama pagal 7 straipsnį.

2. Valstybių narių metinės ataskaitos

Pašarų ir maisto kontrolės reglamentas įsigaliojo 2006 m. sausio 1 d. Valstybės narės turėjo pateikti pirmąją savo metinę ataskaitą dėl 2007 m. vykdytos kontrolės veiklos. Ataskaitos pateikimo terminas baigėsi 2008 m. liepos 1 d. Ataskaitos gautos iš visų valstybių narių, išskyrus vieną.

Komisija ataskaitas gavo 2008 m. antrojoje pusėje ir 2009 m. pradžioje. Kiekviena ataskaita buvo vertinama pagal šešias pagrindines temas, kurios iš esmės atitinka Komisijos sprendime 2008/654/EB² nustatytose Komisijos (neprivalomosiose) gairėse rekomenduojamą ataskaitų struktūrą:

- Kontrolės rezultatai
- Reikalavimų nesilaikymo atvejų analizė
- Veiksmai, kurių imtasi nustačius reikalavimų nesilaikymo atvejų
- Nacionalinė auditų sistema
- Veiksmai, kuriais siekiama gerinti kontrolės institucijų veiklos rezultatus
- Veiksmai, kuriais siekiama gerinti maisto tvarkymo subjektų veiklos rezultatus

Komisija dėkinga valstybėms narėms už jų dideles pastangas rengiant pirmąsias šiame reglamente numatytas metines ataskaitas. Apskritai, metinėse ataskaitose pateikta ta informacija, kurią reikia pateikti pagal šio reglamento nuostatas. Tačiau pateiktos informacijos pobūdis, jos išsamumas ir kokybė labai skyrėsi. Be to, tai buvo pirmosios ataskaitos, kurias valstybės narės pateikė vadovaudamasi 44 straipsnio nuostatomis. Todėl šios informacijos nauda rengiant šią pirmąją Komisijos

² 2008 m. liepos 24 d. Komisijos sprendimas dėl pagalbos gairių valstybėms narėms rengiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 882/2004 numatyto vieningo integruoto daugiamečio nacionalinio kontrolės plano metinę ataskaitą (OL L 214, 2008 8 9, p. 56).

ataskaitą buvo nedidelė. Šią padėtį reikėtų vertinti atsižvelgiant ir į informaciją, kuri gauta vykdant ES kontrolę pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 45 straipsnį, arba į kitą Komisijos turimą informaciją, pvz., vadovaujantis kitomis ES teisės aktų nuostatomis valstybių narių pateiktas sektorių ataskaitas.

Komisijos atliktos gautų ataskaitų analizės pagrindinių rezultatų santrauka pateikiama toliau. Daugumos valstybių narių metinės ataskaitos buvo skirtingų nacionalinių valdžios institucijų, atsakingų už augalinės ir gyvūninės kilmės maistą, gyvūnų pašarą, sveikatą ir gerovę bei augalų sveikatą, parengtų ataskaitų rinkiniai ir (arba) nuorodos į jas ir ne visais atvejais parengtos vadovaujantis Komisijos gairėse nustatytu bendruoju metodu. Pateiktos informacijos kokybė labai skyrėsi pagal atsakingą kontrolės instituciją. Santraukoje taip pat atkreipiamas dėmesys į tuos aspektus, kuriuos, remiantis Komisijos gairėmis, būtų galima gerinti, todėl rengiant ataskaitas reikėtų į šiuos rekomenduojamus pakeitimus atsižvelgti.

Kontrolės rezultatai

Daugumoje ataskaitų pateikti duomenys apie patikrinimų skaičių ir pobūdį, mėginius ir atliktas analizes, nors šių duomenų išsamumas, kiekis ir bendra kokybė labai skyrėsi. Paprastai buvo pateikiama informacija apie kontrolę pagal sektorių, gamybos etapą arba pavojų ir (arba) ligą, tačiau informacijos išsamumas, duomenų struktūra ir jų pateikimo būdas skyrėsi.

Reikalavimų nesilaikymo atvejų analizė

Informacija apie nustatytų reikalavimų nesilaikymo atvejų pobūdį ir skaičių dažniausiai nebuvo pateikta arba ji buvo neišsami.

Veiksmai, kurių imtasi nustačius reikalavimų nesilaikymo atveju

Priverstinio vykdymo veiksnių ilgalaikis veiksmingumas priklauso nuo taisomųjų veiksnių ir priverstinio vykdymo priemonių, kurių imamasi siekiant pašalinti reikalavimų nesilaikymo atvejus, įvairovės ir nuoseklumo, t.y. nuo pareiškiamų išpėjimų ir (arba) pateikiamų rekomendacijų pobūdžio, skiriamų baudų dydžio, išsakymų nutraukti veiklą ir (arba) apriboti judėjimą, ir (arba) sunaikinti maistą ar pašarus griežtumo ir teisinių veiksnių lygmenis. Apskritai šia tema pateikta nedaug informacijos, o ta informacija, kurią valstybės narės pateikė, skyrėsi duomenų įvairove ir išsamumu.

Nacionalinės auditų sistemos

Reglamento 4 straipsnio 6 dalyje valstybių narių institucijoms keliamas svarbus reikalavimas – atlikti savo institucijos auditą, siekiant užtikrinti, kad jos atitinka šiame reglamente nustatytus reikalavimus. 2006 m. rugsėjo mėn. Komisija paskelbė gaires, kuriose patariama, kaip nacionalinės audito sistemos turėtų veikti (Komisijos sprendimas 2006/677/EB³). Reglamente nurodyta, kad valstybių narių metinėse ataskaitose reikėtų pateikti ankstesniais metais atliktų tokių auditų rezultatus. Išskyrus kelias išimtis, šiuo tikslu buvo pateikti neišsamūs duomenys. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį, kad daugelis valstybių narių, rengusių 2007 m. ataskaitas, tuo metu buvo dar tik pradėjusios kurti savo audito sistemas.

³

2006 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimas, kuriame išdėstomos gairės, nustatančios audito atlikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių, kriterijus (OL L 278, 2006 10 10, p. 15 ir OL L 142M, 2007 6 5, p. 259).

Veiksmai, kuriais siekiama gerinti kontrolės institucijų veiklos rezultatus

Šioje ataskaitos dalyje valstybės narės ragintos pateikti informaciją apie veiksmus, kurių buvo imtasi 2007 m., siekiant gerinti pačių kontrolės institucijų veiklos rezultatus. Be informacijos apie mokymą ir įprastas procedūras, šioje dalyje valstybės narės dažniausiai pateikė labai nedaug svarbios informacijos (taip pat išskyrus kelias išimtis).

Veiksmai, kuriais siekiama gerinti maisto tvarkymo subjektų veiklos rezultatus

Šioje ataskaitos dalyje valstybių narių prašyta pateikti informaciją apie veiksmus, kurių imtasi siekiant gerinti skirtingų maisto grandinės dalyvių veiklos rezultatus, taikant viešumo, konsultacijų, mokymo ir kitas strategijas. Faktiškai šia tema pateikta labai nedaug informacijos, o ta informacija, kurią valstybės narės pateikė, skyrėsi išsamumu ir turiniu.

3. Komisijos auditai ir patikrinimai valstybėse narėse ir tolesni Komisijos veiksmai

Sveikatos ir vartotojų reikalų generalinio direktorato Maisto ir veterinarijos tarnyba (MVT) atlieka auditus ir patikrinimus, siekdama patikrinti, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės nuostatų ir gyvūnų sveikatą ir gerovę bei augalų sveikatą reglamentuojančių teisės aktų ir ar nacionalinė oficiali kontrolė šiose srityse taikoma atsižvelgiant į ES teisės aktus.

Kiekvienais metais rengiama MVT patikrinimų programa, kurioje nustatomos prioritetinės sritys ir šalys, kuriose patikrinimas atliekamas visų pirma. Šios programos skelbiamos Sveikatos ir vartotojų reikalų generalinio direktorato interneto svetainėje⁴. Siekiant užtikrinti, kad programa būtų nuolat atnaujinama ir aktuali, metų viduryje atliekama jos peržiūra. Pavyzdžiui, kilus pavojams (pvz., prasidėjus ligos protrūkiams) programoje gali prireikti numatyti naujų patikrinimų. Šie nauji patikrinimai įtraukiami į patikrinimų programos pakeitimus.

Kiekvieno audito ir patikrinimo rezultatai pateikiami ataskaitoje kartu su išvadomis ir rekomendacijomis dėl nustatytų trūkumų pašalinimo. Ataskaitų rengimo etape šalies, kurioje apsilankyta, kompetentingoms institucijoms suteikiama galimybė pateikti pastabų dėl ataskaitų. MVT pateikia rekomendacijas, kad tos valdžios institucijos galėtų pašalinti visus per patikrinimus nustatytus trūkumus. Vėliau valdžios institucijų prašoma pateikti veiksmų planą, kuriame reikia aprašyti, kaip jos pasinaudojo arba ketina pasinaudoti rekomendacijomis. Savo ruožtu Komisija įvertina veiksmų planą ir sistemingai stebi veiksmų įgyvendinimą, imdamasi įvairios tolesnės veiklos: rengia bendrąsias tolesnio stebėjimo misijas, per kurias MVT ir valstybės narės valdžios institucijos susitinka, kad galėtų apžvelgti pažangą, susijusią su tai valstybei narei pateiktomis rekomendacijomis; vietoje atlieka susijusių sričių tolesnio stebėjimo patikrinimus arba auditus; prašo pateikti rašytines ataskaitas, o kilus plataus masto ar ilgalaikių problemų, rengia aukšto lygio dvišalius susitikimus.

⁴ http://ec.europa.eu/food/fvo/inspectprog/index_en.htm.

Esant būtinybei, Komisija gali imtis teisinių veiksmų. Tai gali būti daroma dviem būdais: taikant skubias arba apsaugos priemones, vadovaujantis atitinkamu teisiniu pagrindu⁵ arba pradėdant pažeidimų tyrimo procedūras. Per patikrinimą nustatytą tiesioginę grėsmę žmonių, gyvūnų arba augalų sveikatai, Komisija gali imtis skubių arba apsaugos priemonių. Tai gali būti teisiniai veiksmai, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią prekybai pašarais, maistu, gyvūnais ir augalais ar jų produktais arba jų importui. Be to, kompetentingai institucijai nesiėmus tinkamų taisomųjų veiksmų, Komisija gali prieš tą valstybę narę pradėti pažeidimų tyrimo procedūras.

Taip Komisija vietoje stebi ir tikrina valstybių narių atitiktį pašarus ir maistą reglamentuojančioms teisės nuostatoms ir gyvūnų sveikatą ir gerovę bei augalų sveikatą reglamentuojantiems teisės aktais ir tam tikrais atvejais imasi veiksmų, kad apsaugotų žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą nuo pavojų ir (arba) užtikrintų atitiktį tiems teisės aktams. Be to, skelbdama patikrinimų ataskaitas bei valstybių narių veiksmų planus ir nuolat atnaujindama šalių informaciją, suinteresuotiesiems subjektams ir piliečiams Komisija pateikia faktines ataskaitas apie tai, kaip kiekvienos valstybės narės kontrolės institucijos vykdo savo pareigą užtikrinti, kad būtų tinkamai įgyvendinamos šioje srityje galiojančios teisės nuostatos, ir, jei būtina, priverčia jas vykdyti.

Vadovaujantis Pašarų ir maisto kontrolės reglamento 45 straipsnio 4 dalimi rengiama ir skelbiama tokios veiklos metinė ataskaita. Joje išsamiai aprašomi visi tokių susijusių metų auditų ir patikrinimų rezultatai. 2007 ir 2008 m. ataskaitos, kurios buvo pateiktos Parlamentui ir Tarybai, jau paskelbtos. Su jomis galima susipažinti interneto svetainėje „Europa“⁶. Tose ataskaitose pateikiamos susijusiais metais atliktų auditų ir patikrinimų metu nustatytos pagrindinės problemos ir veiksmai, kurių imtasi siekiant jas išspręsti. Be to, MVT rengia kitas, bendro pobūdžio apžvalgines ataskaitas, kuriose apibendrinami keliose valstybėse narėse atliktų kelių su tuo pačiu klausimu susijusių patikrinimų rezultatai.

Būtent, 2007 m. (su kuriais susijusios 2 dalyje minėtos valstybių narių ataskaitos) MVT buvo numaciusi atlikti 260 patikrinimų. Iš jų užbaigti 209 patikrinimai, 63 patikrinimai dėl skirtingų priežasčių buvo išbraukti iš programos, o ji papildyta 43 naujais patikrinimais. Todėl iš viso užbaigti 252 patikrinimai, iš jų 159 atlikti valstybėse narėse, 12 – šalyse kandidatėse⁷ ir 81 – trečiosiose šalyse⁸. MVT patikrinimas gali būti atliekamas siekiant kelių skirtingų tikslų arba šie tikslai gali būti susiję tarpusavyje. Kiekvienas tikslas priskiriamas prie vienos iš keturių plačių sričių: maisto saugos, gyvūnų sveikatos, gyvūnų gerovės arba augalų sveikatos. Remiantis šiuo suskirstymu, 2007 m. 70 % patikrinimų buvo atliekami su maisto sauga susijusiais tikslais. Tačiau, vadovaujantis požiūriu „nuo lauko iki stalo“,

⁵ Pavyzdžiui, priimant sprendimus pagal 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1–24), 53 straipsnį.

⁶ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/index_en.htm.

⁷ Šalys kandidatės yra tos šalys, kurios yra kandidatės tapti ES narėmis, bet dar nepradėjo oficialaus prisijungimo prie ES proceso.

⁸ Iš 81 patikrinimo, kurie buvo atliekami trečiosiose šalyse 2007 m., daugiausia patikrinimų atlikta Brazilijoje (7), šiek tiek mažiau Argentinoje, Australijoje, Kanadoje, Islandijoje ir Šveicarijoje (kiekvienoje iš jų – po 3 patikrinimus). O 2006 m. dažniausiai buvo tikrinamos šios trečiosios šalys: Kinija (5 patikrinimai), Brazilija (4), Norvegija (3) ir Tailandas (3).

daugelis maisto saugos patikrinimų apima ir elementus, susijusius su gyvūnų sveikata ir gerove. Išsamus visų 2007 m. tikrintų šalių sąrašas ir subjektai, kuriuose tie patikrinimai buvo atliekami, pateikti 2007 m. ataskaitos 2 priede.

Daugeliu atveju 2007 m. atliktų patikrinimų ir auditų rezultatai ir jais remiantis parengtos rekomendacijos dėl jų pobūdžio aptarti pirmiau aprašytos tolesnės veiklos metu. Atliekant šiuos patikrinimus ir auditus valstybėse narėse, nenustatyta jokios tiesioginės grėsmės vartotojų, gyvūnų ar augalų sveikatai, dėl kurios Komisijai būtų reikėję imtis skubių ar apsaugos priemonių. Kadangi už įprastų susijusių teisės aktų įgyvendinimą atsakingos valstybių narių kompetentingos institucijos, daugiausia taisomųjų priemonių imamasi jų lygmeniu. Keturių patikrinimų metu didžiausias dėmesys skirtas rimtesnių kontrolės trūkumų, susijusių su dar nebaigtomis prieš valstybes nares pradėtomis pažeidimų tyrimo procedūromis, tolesniam stebėjimui.

Išsamias išvadas ir informaciją apie veiksmus, kurių imtasi 2007 m., galima rasti pačioje ataskaitoje, kurią galima parsisiųsti iš interneto svetainės „Europa“⁹.

Be to, 2007 m. MVT pradėjo kelis Pašarų ir maisto oficialios kontrolės reglamento 45 straipsnyje numatytus vadinamuosius bendrus auditus. Šie visose valstybėse narėse atliekami auditai bus baigti 2011 m. Bendrų auditų tikslas yra patikrinti, ar apskritai oficiali kontrolė vykdoma vadovaujantis ES teisės aktais ir daugiamečiais nacionaliniais kontrolės planais (DMNKP)¹⁰. Užbaigusi šiuos auditus, Komisija galės išsamiai apžvelgti bendrą oficialios kontrolės taikymą valstybėse narėse.

4. Kiti informacijos apie valstybėse narėse taikomą kontrolę šaltiniai

Informacija ir duomenys apie nacionalinių kontrolės sistemų veikimą valstybėse narėse teikiama ir kitomis priemonėmis.

Su konkrečiu sektoriumi susijusių ataskaitų teikimas

Bėgant metams, didėjant maisto saugą, gyvūnų sveikatą ir gerovę bei augalų sveikatą reglamentuojančių ES teisės aktų bazei, daugėjo ir valstybėms narėms keliamų reikalavimų teikti nuolatinės ataskaitas dėl šių teisės aktų įgyvendinimo. Šiose ataskaitose pateikiama daug, kartais labai išsamios informacijos apie skirtingų kontrolės sistemų veikimą valstybėse narėse ir šios kontrolės rezultatus. Jose taip pat pateikiama informacija, kuri naudinga Komisijai vertinant esamų teisės aktų poveikį arba svarstant, ar nereikėtų atnaujinti ar pakoreguoti šių teisės aktų ir kaip tai būtų galima padaryti.

Dėl pagrindinių duomenų ir ataskaitų rengimo ir įvairiuose sektoriuose naudojamų skirtingų ataskaitų formų ir jų pateikimo dažnio nacionalinėms valstybių narių institucijoms tenka nemaža našta. Komisija taip pat turi skirti nemažų išteklių ataskaitoms išversti ir jų analizei parengti.

Savo ruožtu Komisija, remdamasi šiomis nacionalinėmis ataskaitomis, rengia ir pateikia daug pavienių sektorių ataskaitų, kuriose apžvelgiama padėtis, susijusi su tam tikrų maisto tiekimo grandinei taikomų ES teisės aktų aspektų įgyvendinimu,

⁹ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/ann_rep_2007_en.pdf.

¹⁰ Jie apima ir kitus aspektus su maistą reglamentuojančiomis teisės nuostatomis susijusius aspektus, kaip antai maisto ženklimą, ekologišką maistą, maisto produktus, kurių geografinės nuorodos saugomos, ir pan.

įskaitant tam tikrais atvejais konkrečius duomenis apie oficialią susijusių sričių kontrolę ir jos rezultatus.

Vienos svarbiausių yra ataskaitos dėl atrajotojų stebėsenos ir tyrimo dėl jų sergamumo užkrečiamąja spongiformine encefalopatija (USE), suvestinė ataskaita dėl zoonozių, zoonozių sukėlėjų ir per maistą plintančių ligų protrūkių tendencijų ir šaltinių Europos Sąjungoje (perduota Europos maisto saugos tarnybai (EMST) ir metinė visos ES pesticidų likučių stebėsenos ataskaita.

Paskelbtų ataskaitų sąrašas pateikiamas šios ataskaitos priede.

Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatiniam komitetui teikiamos ataskaitos

Valstybių narių ataskaitos dėl kontrolės taikymo taip pat pristatomos per periodiškai rengiamus Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto (SCFCAH) posėdžius. Tai gali būti įprastinės ataskaitos dėl ligų, plintančių per maistą, gyvūnų ar augalų ligų paplitimo ir kontrolės arba jos gali būti susijusios su neseniai įvykusiais ligų protrūkiais ir skubiais atsakomaisiais veiksmais, kurių buvo imtasi. Tai dar vienas svarbus informacijos šaltinis Komisijai vertinant kontrolės taikymą valstybėse narėse. Pastaraisiais metais Komisija pradėjo skelbti šias pateiktis savo interneto svetainėje kartu su susijusių posėdžių protokolais.

Be to, Komisija rengia kai kurių sričių tokių ataskaitų, gautų iš valstybių narių, rinkinius ir suteikia galimybę su jomis susipažinti per nuolatinio komiteto posėdžius¹¹.

Skubių pranešimų sistemos ir kitos ataskaitų teikimo priemonės

Šiuo metu veikiančios skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus (RASFF), gyvūnų ligų protrūkius (ADNS) ir augalų ligų protrūkius (EUROPHYT) sistemos yra svarbios skubių atsakomųjų veiksmų, susidarius nenumatytoms aplinkybėms ar kilus pavojams, valdymo priemonės ir informacijos apie pavojų ir ligų plitimo eigą maisto grandinėje šaltinis. Per šias sistemas gaunami duomenys gali būti svarbus atitikties nustatytiems saugos standartams trūkumų rodiklis. Išsamūs šių skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir gyvūnų ligas sistemų veiklos rezultatai kasmet apibendrinami rengiant metines RASFF¹² ir ADNS¹³ ataskaitas, kurios skelbiamos Komisijos interneto svetainėje. Komisija ketina parengti panašią metinę ataskaitą dėl pranešimų apie augalų ligų protrūkius sistemos EUROPHYT veiklos 2010 m. Kitas svarbus duomenų ne tik apie patikrintų prekių kiekį, bet ir apie vykdomą oficialią veterinarijos kontrolę šaltinis yra TRACES – sistema, kuri suteikia galimybę Komisijai ir valstybėms narėms keistis informacija apie gyvūnų ir gyvūninių produktų (vidaus rinkos produktų ir importo iš trečiųjų šalių) kontrolę.

5. Išvada

Valstybėse narėse veikiančių kontrolės sistemų veiksmingumą Komisija vertina remdamasi iš valstybių narių visais pirmiau minėtais būdais gaunama informacija ir duomenimis. Komisijos nuomone, valstybės narės apskritai tinkamai sprendžia su MVT patikrinimų metu, ypač patikrinus pavienius skundus, nustatoma kontrolės trūkumais susijusius klausimus. Priešingu atveju Komisija imasi visų galimų

¹¹ http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/index_en.htm.

¹² http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm.

¹³ http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm.

priemonių, kad ES teisės aktuose nustatyti reikalavimai būtų vykdomi, o kai būtina, imasi pažeidimų tyrimo procedūrų. Komisijos gautų ir ištirtų skundų, susijusių su įvairiomis maisto grandinę reglamentuojančios teisės sritimis, santrauka apibendrinama Komisijos metinėje ataskaitoje dėl ES teisės aktų taikymo¹⁴.

Tačiau iš šios įvairios Komisijos gaunamos informacijos apie valstybėse narėse taikomą kontrolę šaltinių apžvalgos matyti, kad galima gerinti daugelį informacijos apie maisto grandinę reglamentuojančių teisės nuostatų įgyvendinimo sričių, visų pirma oficialią kontrolę, rinkimą, perdavimą ir analizę, supaprastinant duomenų rengimą ir tvarkymą bei padarant duomenų pateikimą veiksmingesnį ir tinkamesnį. Galimybė paprasčiau susipažinti su duomenimis, kuriuos galima palyginti, savo ruožtu suteiks galimybę ir nacionalinėms valdžios institucijoms, ir Komisijai veiksmingiau vykdyti savo veiklą ir kartu visiškai užtikrinti ES piliečiams visišką, patikimą ir veiksmingą kontrolės sistemų veikimą.

Todėl Komisija ketina, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ištirti, kaip būtų galima veiksmingiau ir efektyviau kaupti, analizuoti ir pateikti informaciją apie kontrolę ES lygmeniu, visų pirma:

1. kaip būtų galima supaprastinti ir padaryti veiksmingesnius esamuose ES teisės aktuose nustatytus valstybėms narėms keliamus reikalavimus dėl ataskaitų teikimo, be kita ko, taikant priemones, kuriomis būtų galima išvengti dvigubo darbo ir nereikalingos informacijos, ir naudojant standartizuotus kiekybinių duomenų šablonus, kurie galėtų gerokai sumažinti vertimo iš skirtingų oficialių kalbų apimtį;
2. kaip, atlikus tam tikrą darbą ir padedant Eurostatui, būtų galima visiškai išnaudoti milžiniškas elektroninio duomenų perdavimo ir analizės internetu galimybes, siekiant supaprastinti ir standartizuoti su kontrole susijusių duomenų rengimą, kaupimą ir perdavimą ir taip sumažinti dėl šių procesų tenkančią našta;
3. kaip supaprastinus ir standartizavus ataskaitų teikimo reikalavimus galima padėti valstybėms narėms vykdyti Pašarų ir maisto kontrolės reglamento 7 straipsnyje nustatytą įsipareigojimą, kuriuo reikalaujama užtikrinti, kad jų veikla būtų vykdoma užtikrinant „aukštą skaidrumo lygį“ ir ypač kad visuomenė galėtų susipažinti su informacija apie kompetentingų institucijų vykdomą kontrolės veiklą ir jos veiksmingumą.

¹⁴ http://ec.europa.eu/community_law/infringements/infringements_annual_report_en.htm.

PRIEDAS

PASKELBTŲ KOMISIJOS PARENGTŲ SEKTORIŲ ATASKAITŲ DĖL MAISTO SAUGĄ, GYVŪNŲ SVEIKATĄ IR GEROVĘ BEI AUGALŲ SVEIKATĄ REGLAMENTUOJANČIŲ ES TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMO SĄRAŠAS

Ataskaita	Teisinis pagrindas	Leidinys
<i>Metinė ataskaita dėl atrajotojų stebėsenos ir tyrimo dėl jų sergamumo užkrečiamąja spongiformine encefalopatija (USE) ES</i>	2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 999/2001, nustatančio tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisyklės, 6 straipsnio 4 dalis	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/tse_bse/monitoring_annual_reports_en.htm
<i>ES zoonozių, zoonozių sukėlėjų ir per maistą plintančių ligų protrūkių Europos Sąjungoje tendencijų ir šaltinių suvestinė ataskaita</i>	2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 99/2003/EB dėl zoonozių ir zoonozių sukėlėjų monitoringo, iš dalies keičiančios Tarybos sprendimą 90/424/EEB ir panaikinančios Tarybos direktyvą 92/117, 9 straipsnio 2 dalis <i>(perduota EMST, kuri rengia ataskaitą, bendradarbiaudama su ECDC)</i>	http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/zoonoses100128.htm
<i>Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemas (RASFF) metinė ataskaita</i>	2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, 50 straipsnis	http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

Ataskaita	Teisinis pagrindas	Leidinys
<i>Visos ES pesticidų likučių stebėsenos metinė ataskaita</i>	2005 m. vasario 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiančio Tarybos direktyvą 91/414/EEB 32 straipsnis <i>(perduota EMST)</i>	http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticides_index_en.htm http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/EFSA_2007_Annual_Report_Pesticide%20Residue_en.pdf
<i>Metinė ataskaita dėl maisto švitinimo</i>	1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/2/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su jonizuojančiąja spinduliuote apdorotais maisto produktais ir jų ingredientais, suderinimo 7 straipsnio 3 dalis	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm //
<i>Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl nacionalinių likučių stebėsenos planų įgyvendinimo valstybėse narėse</i>	1996 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos 96/23/EB dėl kai kurių medžiagų ir jų likučių gyvuose gyvūnuose ir gyvūninės kilmės produktuose monitoringo priemonių, panaikinančios Direktyvas 85/358/EEB ir 86/469/EEB bei Sprendimus 89/187/EEB ir 91/664/EEB, 8 straipsnis	http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm

Ataskaita	Teisinis pagrindas	Leidinys
<p><i>Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Tarybos direktyvos 89/398/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais, suderinimo 9 straipsnio įgyvendinimo</i></p>	<p>1989 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais, suderinimo, 9 straipsnis</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/nutritional/foodstuff_particular_nutri_uses_en.htm</p>
<p><i>Komisijos rengiama valstybių narių pateiktų ketvirčio ataskaitų dėl naminių ir laukinių paukščių sergamumo paukščių gripu stebėjimo programų įgyvendinimo suvestinė, kurioje pateikiami visi teigiami ir neigiami stebėjimo metu atliktų serologinių ir virusologinių laboratorinių tyrimų rezultatai</i></p>	<p>2006 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimo 2006/875/EB, patvirtinančio 2007 metams valstybių narių pateiktas gyvūnų ligų ir tam tikrų USE likvidavimo ir stebėsenos bei zoonozių prevencijos programas, 19 straipsnio 1 dalies d punktas ir Komisijos sprendimo 2006/876/EB, patvirtinančio 2007 metams Bulgarijos ir Rumunijos pateiktas gyvūnų ligų ir tam tikrų USE likvidavimo ir stebėsenos bei zoonozių prevencijos programas, 9 straipsnio 1 dalies d punktas</p>	<p>Dėl naminių paukščių: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf</p> <p>Dėl laukinių paukščių: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf</p>

Ataskaita	Teisinis pagrindas	Leidinys
<p><i>Naminių ir laukinių paukščių sergamumo paukščių gripu stebėjimo programos įgyvendinimo rezultatų metinė ataskaita</i></p> <p><i>(Komisijos ir ES etaloninės laboratorijos rengiama valstybių narių pateiktų metinių naminių ir laukinių paukščių sergamumo paukščių gripu stebėjimo rezultatų ataskaitų suvestinė)</i></p>	<p>Komisijos sprendimo 2006/875/EB, patvirtinančio 2007 metams valstybių narių pateiktas gyvūnų ligų ir tam tikrų USE likvidavimo ir stebėsenos bei zoonozių prevencijos programas, 19 straipsnio 1 dalies f punktas ir Komisijos sprendimo 2006/876/EB, patvirtinančio 2007 metams Bulgarijos ir Rumunijos pateiktas gyvūnų ligų ir tam tikrų USE likvidavimo ir stebėsenos bei zoonozių prevencijos programas, 9 straipsnio 1 dalies f punktas</p>	<p>Dėl naminių paukščių: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf</p> <p>Dėl laukinių paukščių: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf</p>
<p><i>Ligų likvidavimo valstybėse narėse stebėsenos specialiosios darbo grupės ekspertų pograpių (galvijų bruceliozės, avių ir ožkų bruceliozės, galvijų tuberkuliozės ir pasiutligės) posėdžių ataskaitos</i></p>	<p>Specialioji darbo grupė įkurta 2000 m. pagal Komisijos baltojoje knygoje dėl maisto saugos numatyta veiksmą.</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/eradication/taskforce_en.htm</p>

Ataskaita	Teisinis pagrindas	Leidinys
<p><i>Metinė valstybių narių pateiktų duomenų, susijusių su gyvūninių produktų asmeniniam vartojimui įvežimu, suvestinė, kurioje apibendrinama susijusi informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant skatinti įgyvendinti ir vykdyti reglamente nustatytas taisykles, ir jų taikymo rezultatus</i></p>	<p>Komisijos reglamento (EB) Nr. 206/2009 (kuriuo panaikinama Komisijos reglamento (EB) Nr. 745/2004 5 straipsnio 1 dalis) dėl gyvūninių produktų asmeninių siuntų įvežimo į Bendriją 7 straipsnio 1 dalis</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/personal_imports/sum_personal_imports_2005_2007_final.pdf</p>
<p><i>Gyvūnų gerovė. Reglamentas dėl gyvūnų gerovės juos vežant</i></p>	<p>Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2005 27 straipsnio 2 dalis</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/transport/inspections_reports_reg_1_2005_en.htm</p>